

موجودی صندوق توسعه ملی امسال به 30 میلیارد دلار می‌رسد

دولت تمامی برنامه‌ریزی خود را برای حمایت از تولید انجام داده است، به طوری که امسال بخش اعظم بودجه در خصوص حمایت از این بخش است و قفل صندوق توسعه ملی برای تولیدکنندگان باز شده است.

دولت تمامی برنامه‌ریزی خود را برای حمایت از تولید انجام داده است، به طوری که امسال بخش اعظم بودجه در خصوص حمایت از این بخش است و قفل صندوق توسعه ملی برای تولیدکنندگان باز شده است.

– تأخیر در اعلام شاخص نرخ رشد صنعتی کشور به دلیل اختلاف آماری بین بانک مرکزی و وزارت صنایع بیش از این قابل توجیه نیست و باید سریعاً اعلام شود

– بحث اصلاح نظام مالیاتی و اصلاح نظام بانکی امسال با جدیت پیگیری می‌شود.

همچنین تبیین استراتژی تحول در نظام تأمین مالی کشور از مهمترین برنامه‌های امسال وزارت اقتصاد است

– بازار سرمایه باید بیش از پیش توسعه یابد و شرایط آن طوری تسهیل شود تا بنگاه‌های تولیدی به جای اینکه منتظر حمایت دولت باشند، از منابع مالی این بازار استفاده کنند.

دکتر سید شمس‌الدین حسینی وزیر اقتصاد در گفت و گوی مفصل با خبرنگاران سرویس اقتصادی روزنامه اطلاعات با بیان مطالب فوق تأکید کرد که امسال مدیریت جهادی بر اقتصاد اجرایی خواهد شد.

متن گفت و گو به این شرح است:

دکتر حسینی در پاسخ به این سؤال که امسال از سوی مقام معظم رهبری به عنوان سال جهاد اقتصادی نامگذاری شده است، برنامه وزارت امور اقتصادی و دارایی برای تحرك بخشیدن به اقتصاد ایران و بستر سازی حرکات جهادی در اقتصاد کشور چیست؟

گفت: این نامگذاری‌ها از سوی مقام معظم رهبری بیانگر يك منظومه فکری است. ایشان در ابتدا با مشورت گرفتن از مراجع قانونی موضوع چشم‌انداز ایران در سال 1404 را پی‌ریزی کردند. این برنامه در حقیقت پیش بینی نبود بلکه يك آینده‌نگری بود. چرا که در پیش بینی افراد منفعل هستند، ولی در آینده‌نگری افراد قدرت تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی دارند. مطابق این چشم‌انداز ما تا 15 سال دیگر باید قدرت اول منطقه باشیم. چنین جایگاهی به هیچ وجه جاه‌طلبانه نیست، چرا که ایران به واقع پتانسیل دستیابی به یکی از برترین اقتصادهای دنیا را دارا است. اما باید بررسی کنیم که برای رسیدن به چنین جایگاهی باید با چه ساختاری و چه برنامه‌ای پیش برویم.

در مرحله بعد مقام معظم رهبری در قالب سیاست‌های کلی اصل 44 قانون اساسی این ساختار و برنامه پیشروی اقتصاد ایران را تبیین و تعریف فرمودند. دولت نهم و دهم هم با مدنظر قرار دادن این قالب، نقشه راه برای رسیدن به این اهداف را در «#طرح تحول اقتصادی» تعریف کرد.

وی افزود: طرح تحول اقتصادی در واقع طراحی دولت برای حرکت در چارچوب نظام یافته از سوی مقام معظم رهبری است.

مقام معظم رهبری در تداوم این نامگذاری‌ها سال 1388 را به عنوان سال «#اصلاح الگوی مصرف» نام نهادند و اعلام کردند که این اصلاح مصرف مختص يك سال نیست. يك بحث همیشگی است که شامل مصرف کالا، مصرف نهاده‌ها، مصرف منابع و بکارگیری صحیح دارایی‌هاست.

مقام معظم رهبری همچنین سال گذشته را به نام سال «#همت مضاعف، کار مضاعف» نامگذاری فرمودند. این نام، شتاب حرکات اصلاحی در اقتصاد ایران را باید بیشتر می‌کرد. سال جدید هم که به عنوان «#جهاد اقتصادی» نامگذاری شده است، این شتاب را افزون‌تر می‌کند و علاوه بر معنویت بخشیدن به این شتاب اقتصادی، آن را فراگیر می‌سازد.

دکتر حسینی یادآور شد: جهاد اقتصادی در واقع باعث فراگیر شدن همدلی‌ها، همفکری‌ها و همکاری‌ها در اقتصاد ایران می‌شود. طرح تحول اقتصادی به عنوان استراتژی اصلی دولت و وزارت امور اقتصادی و دارایی امسال باید جهادی‌تر پیش برود.

در این قالب، اصلاح امور گمرکی یکی از برنامه‌های اساسی وزارت امور اقتصادی و دارایی است و ما امسال تمرکز بیشتری روی آن خواهیم داشت. به دنبال این شیوه‌های اصلاحی، امسال بحث اصلاح نظام مالیاتی و اصلاح نظام بانکی هم با جدیت پیگیری خواهد شد.

اما یکی از مهمترین برنامه‌های امسال وزارت امور اقتصادی و دارایی که تکمیل‌کننده برنامه هدفمندی یارانه‌ها و اصلاح امور اقتصادی است، استراتژی تحول در نظام تأمین مالی کشور است.

وی افزود: من اعتقاد دارم که یکی از مشکلات مهم کشور تنگنای مربوط به تأمین مالی طرح‌ها و برنامه‌ها است. این تنگنا چه در بعد خانوار به لحاظ تأمین منابع مالی برای مسکن و ازدواج و چه در بعد بنگاه‌ها برای تأمین منابع سرمایه‌گذاری باید مورد توجه قرار گیرد. حتی برای اجرای برنامه‌های عمرانی دولت هم باید به این مدل توجه کرد.

این مدل اقتصادی که تدوین آن از سال گذشته در وزارت امور اقتصادی آغاز شده، همزمان به اجرا هم گذاشته شده است.

ما به این نتیجه رسیده‌ایم که بازار سرمایه ایران باید در تأمین منابع مالی دست اول بیشتر نقش‌آفرینی کند.

برمبنای اجرای این مدل، سال قبل پذیرهنویسی برای بنگاه‌ها بی‌نظیر بود. ما برای نخستین مرتبه به بنگاه‌ها مجوز دادیم و یک بنگاه هم استقبال کرد و برای اولین مرتبه اقدام به انتشار مسکوک کرد. امروز در قالب قانون بودجه سال 1390 هم تلاش کرده‌ایم برنامه‌ها را به فابیناس منابع مالی گره بزنیم.

وزیر اقتصاد ادامه داد: بنابراین امسال تصمیم داریم در کنار تمامی برنامه‌های اصلاحی در حوزه اقتصاد نظیر اصلاح امور مالیاتی، اصلاح امور گمرکی، اصلاح امور بانکی و اصلاح امور بیمه‌ای به ارتقاء نظام تأمین منابع مالی بپردازیم.

سال جهاد اقتصادی

وی تأکید کرد: همه ما جهادگران اقتصادی هستیم اما یک سؤال داریم، سال جهاد اقتصادی سال تلاش است یا ابتکار؟

به عنوان مثال قبوض گاز که اخیراً صادر شده خیلی‌ها می‌گویند چرا گاز گران شده است اما کسی نگفت که آنها چقدر گاز مصرف کرده‌اند ساختار قیمت‌گذاری که مشخص است، همین‌طور معلوم شده که بیش از 80 درصد مصرف‌کنندگان کمتر از 40 هزار تومان اضافه قیمت داشته‌اند آنهم برای مدت 45 روز مصرف.

وزیر اقتصاد گفت: پس چرا نخواستیم با این مساله به صورت جهادی برخورد کنیم؟ جهاد اقتصادی یعنی سال استفاده صحیح از منابع توسط خانوارها. به جای اینکه بگوییم قیمت گاز مصرفی در قبوض کم شود، بیاییم مصرف را کم کنیم تا صرفه‌جویی شود.

سؤال دیگر از افراد معترض این است که در سال جهاد اقتصادی باید بار مالی دولت بیشتر شود یا صرفه‌جویی در منابع؟

قطعاً همه می‌گویند جهاد اقتصادی یعنی صرفه‌جویی در منابع، این نخستین گام در جهاد اقتصادی، انجام صرفه‌جویی در مصرف است.

وی افزود: مورد دیگر اینکه در سال جهاد اقتصادی نباید نقدینگی بیشتر شود یا اینکه حقوق و دستمزد را افزایش بدهیم. معتقدم برخی محافل که می‌گویند ارقام قبوض برق و گاز مصرفی مردم باید کم شود به این موضوع توجه کنند که صرفه‌جویی در منابع و رشد بهره‌وری در واحدهای تولید باید انجام شود.

به همین دلیل است که می‌گوییم جهاد اقتصادی را مترادف با حمایت بیشتر از تولید و ارائه یارانه و تسهیلات می‌دانم.

دکتر حسینی گفت: پس نخستین نکته این است که باید بگوییم سال جهاد اقتصادی سال اتکا به درآمدها و توزیع آن بین مردم نیست، دولت همان مردم است، بودجه عمومی هم بیت‌المال است و نباید منتظر دادن یارانه بیشتر از بیت‌المال به تولید باشیم. اعتقاد داریم سال جهاد اقتصادی این است که نظام تأمین مالی بخش تولید اجرا شود.

تاکنون چند واحد تولیدی برای تأمین مالی به این بازار مراجعه کرده‌اند و به در بسته خورده‌اند؟

در شورای عالی بورس که نمایندگان اتاق بازرگانی و تعاون هم حضور دارند این سؤال را مطرح کردم. به سازمان و شرکت بورس گفته‌ام شرایط را طوری تسهیل کنید تا بنگاه‌های تولیدی مراجعه کرده و از منابع بازار سرمایه استفاده کنند.

اما چرا بنگاه‌ها مراجعه نمی‌کنند؟ نکته نخست این است که با بازار تأمین مالی آشنا نیستند، باید این بازار را بیشتر توسعه بدهیم تا شاهد حضور بنگاه‌ها در آن باشیم. وی تأکید کرد: سال جهاد اقتصادی مترادف است با افزایش نهادهای دولتی لذا هر جا دولت بیشتر حمایت کند بیشتر هم دخالت خواهد کرد، پس باید بنگاه‌ها منتظر حمایت دولت نباشند و به سمت استفاده از بازار تأمین مالی بروند.

پارسال برخی بنگاه‌ها از ظرفیت‌های جدید فرا بورس استفاده کردند امسال این ظرفیت را گسترش خواهیم داد تا تأمین مالی رشد پیدا کند.

در مورد اجرای هدفمندی یارانه‌ها باید تأکید کنم که نخستین اثر آن در خانوار بود، یادم هست وقتی می‌خواستیم قانون هدفمندی را اجرا کنیم وزیر اطلاعات به مجلس فرا خوانده شد تا بررسی کند آیا با اجرای این قانون، در کشور آشوب می‌شود یا نه. دیدیم که نه تنها آشوب نشد بلکه در کمال آرامش، قانون به اجرا درآمد.

آرامش هم به خاطر این بود که جبران هزینه مردم را در اولویت قرار دادیم، اعتقاد داریم با توجه به شرایط اقتصادی کشور، اگر مردم قدرت خرید داشته باشند، محصول تولیدی روی دست تولیدکننده نمی‌ماند. در همان مقطع نخستین بخشی که از یارانه نقدی استفاده کرد بخش حمل و نقل بود.

تغییر قیمت سوخت

دکتر حسینی در پاسخ به اینکه چرا وقتی قیمت نفت و گاز را هر لیتر 350 تومان تعیین کرده‌ایم، برای بخش عمومی و بخش کشاورزی 150 تومان عرضه می‌کنیم. آیا این حمایت از تولید نیست؟ گفت: در جلسه اخیر ستاد هدفمندی یارانه‌ها هم سهمیه گازوئیل بخش کشاورزی از روزی 12 میلیون لیتر به 16 میلیون لیتر افزایش یافت. هر چند مطالعات ما نشان می‌دهد که میزان تولید بخش کشاورزی ما نیاز به 16 میلیون لیتر گازوئیل در روز ندارد و هنوز هم گازوئیل از کشور قاچاق می‌شود و هنوز هم در این بخش پرت منابع داریم. بنابراین در قیمت‌گذاری، در سهمیه‌بندی و در اعطای تسهیلات در حال حمایت از تولید هستیم و این اتفاقات واقعاً رخ داده است.

وی افزود: قرار شده است همکاران ما در وزارت جهاد کشاورزی، وزارت صنایع و معادن و سایر بخش‌ها هر گونه حمایتی که از تولید ملی در دوره هدفمندی یارانه‌ها چه به شکل قیمت‌گذاری، چه به شکل سهمیه‌بندی یا به شکل اعطای تسهیلات اعتباری صورت گرفته است، اعلام کنند.

حمایت از تولید وظیفه ماست و نباید فکر کرد که دولت در یک جبهه و تولیدکنندگان در جبهه دیگری قرار دارند. ما با هم هستیم و این موضوعی است که باید روی آن تأکید کرد.

به عنوان مثال فقط در یک فقره حمایت از تولید، اواخر سال قبل 1500 میلیارد تومان اعتبار در اختیار وزارت صنایع و معادن قرار دادیم که حدود 9000 واحد صنعتی تاکنون برای بهره‌مندی از آن در سایت وزارت صنایع ثبت نام کرده‌اند.

اساساً در طرح هدفمندی یارانه‌ها کسی که کمترین برداشت یا بهتر بگوئیم هیچگونه برداشتی از منابع نداشته، دولت است. اگر چه قانون به دولت اجازه داده است که 20 درصد از منابع حاصل از تغییر قیمت حامل‌های انرژی را برداشت کند ولی تاکنون حتی یک ریال از این منابع برای دولت برداشته نشده است. از طرف دیگر بالاترین قیمت‌ها برای مصارف بخش دولت وضع شده است. بنابراین دولت تمامی برنامه‌ریزی خود را برای حمایت از تولید انجام داده و امسال هم بخش اعظم بودجه در راستای حمایت از تولید است.

امسال بالاترین بودجه عمرانی در طول تاریخ تدوین شده است. زیرا معتقدیم کار عمرانی یعنی تلاش و تولیدی که از سوی دولت برای بخش خصوصی تعریف می‌شود.

وزیر اقتصاد یادآور شد: از طرف دیگر قفل صندوق توسعه ملی امسال برای تولیدکنندگان باز شده است. اساسنامه این صندوق تدوین شده و موجودی فعلی آن حدود 16 میلیارد دلار است که پیش بینی می‌شود تا پایان سال به 30 میلیارد دلار برسد. تولیدکنندگان نباید نگران باشند و تشکلهای تولیدی باید به سمت همدلی و وحدت حرکت کنند.

نرخ تورم، بیکاری و رشد

سؤال شد سه شاخص نرخ تورم، نرخ بیکاری و نرخ رشد اقتصادی اساس تصمیم‌گیری در برنامه‌های اقتصادی است. نرخ تورم که تعیین آن در اختیار وزارت امور اقتصادی و دارایی است به موقع اعلام می‌شود ولی نرخ بیکاری و نرخ رشد اقتصادی که معمولاً از سوی سایر دستگاه‌ها اعلام می‌شود، تاکنون تعیین نشده است. علت این تأخیر در چیست؟

دکتر حسینی پاسخ داد: ابتدا باید بگوییم که هیچکدام از این شاخص‌ها در اختیار ما نیست.

مراجع رسمی اعلام شاخص‌ها کلان اقتصادی در ایران بانک مرکزی و مرکز آمار کشور هستند. شاخص‌ها معمولاً با همکاری میان دستگاه‌های اجرایی و مراکز آمار تعیین می‌شوند، ولی باید اذعان کنیم که یکی از مشکلات ما در کشور نظام تولید آمار و اطلاعات است.

در طرح تحول اقتصادی با جدیت دنبال تغییر و تحول در نظام آماری کشور هستیم.

وقتی نظام آماری ما توسعه یافته نیست، اختلاف میان آمارهای تولیدی هم قابل جبران نیست. مثلاً الآن بانک مرکزی و وزارت صنایع روی نرخ رشد صنعتی کشور اختلاف نظر دارند و این امر سبب شده است در اعلام شاخص مذکور دارای تأخیر باشیم. ضمن اینکه تأخیر در اعلام شاخص مذکور بیش از این قابل توجیه نیست و باید این اختلاف به سرعت حل شود. به خصوص آنکه اشخاص دیگر از این اختلاف نظر سوء استفاده می‌کنند.

این اختلاف نظر همواره میان دو دستگاه وجود داشته، ولی هیچ وقت تا این اندازه به طول نینجامیده است.

وی افزود: برداشت من این است که آمار و شاخص‌های کلان اقتصادی باید سریعاً اعلام شوند و بیش از این تأخیر جایز نیست.

البته من از شاخص‌ها اطلاع دارم ولی تا زمانی که مرجع رسمی اقدام به اعلام نکند، من هم اعلام نخواهم کرد.

من نه به عنوان وزیر اقتصاد یا سخنگوی اقتصادی دولت بلکه به عنوان یک کارشناس از آمارهای اعلام شده توسط صندوق بین‌المللی پول تعجب کردم. چرا که در بسیاری از موارد وقتی آماری وجود ندارد، در جداول آماری به جای اعداد سه نقطه می‌گذارند. پس چگونه این آمارها از سوی صندوق بین‌المللی پول اعلام شد.

در اقتصادی که معاملات بورس آن ظرف چند ماه 86 درصد رشد یافته است و تمامی بخش‌های موجود در بورس اعم از صنعت و معدن و کشاورزی با سود روبرو بوده‌اند، یا در کشوری که صادرات غیرنفتی آن ظرف یک سال 25 درصد رشد یافته است، یا هنگامی که میزان جذب سرمایه‌گذاری خارجی در ایران به یکباره از یک میلیارد دلار، سه برابر می‌شود، چگونه می‌توان گفت که رشد اقتصادی صفر درصد است؟ این شاخص‌ها با نرخ اعلام شده تطبیق ندارد و به هم نمی‌خورند.

من قبول دارم که بین برخی از دستگاه‌ها برای اعلام نرخ رشد اقتصادی اختلاف نظر وجود دارد ولی آنچه که صندوق بین‌المللی پول اعلام کرده است با آمار اولیه استخراج شده از سوی بانک مرکزی خیلی خیلی فاصله دارد.

دکتر حسینی تأکید کرد: اقتصاد یک مدل همگراست، نمی‌شود در بخشی از آن نظیر معاملات بورس نرخ رشد 86 درصد باشد، سایر بخش‌ها هم رشد مثبت داشته باشند، ولی نرخ رشد اقتصادی منفی باشد.

وی درباره شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی گفت: در سال‌های اخیر تمامی تلاش آقای احمدی نژاد رئیس‌جمهوری به این نتیجه رسیده است که امروز گفتگوی میان دولت و بخش خصوصی به صورت یک قانون تدوین شود. تشکیل این نهاد مشورتی به عنوان یک ابتکار برای همدلی میان دولت و بخش خصوصی، امروز قانون شده است. نباید برای اجرای آن عجله کرد. برای من که

فرصت فراهم بود در دو جلسه قبلی شرکت کردم. برای برخی دیگر فرصت فراهم نبوده است و شرکت نکرده‌اند. اگر تعداد اعضای شرکت‌کننده در جلسه نخست و دوم را با هم مقایسه کنید، در می‌یابید که تعداد اعضای حاضر در جلسه افزایش یافته است. در جلسه نخست از میان وزرا فقط من شرکت داشتم ولی در جلسه دوم آقای غضنفری وزیر بازرگانی هم شرکت کرد.

دکتر حسینی افزود: اگر هشت ماه دیگر در این جلسه هشت وزیر شرکت کنند باید بدانید که این قانون یکی از موفق‌ترین قوانین بوده است.

مجلس شورای اسلامی به این نهاد جنبه قانونی داده است ولی باید کمی صبر کنیم و فرصت دهیم تا جذابیت این نهاد برای همه اعضا بیشتر شود. از نظر من حرکت این شورا در دو جلسه قبلی کاملاً مثبت بوده است و اجازه ندهیم این حرکت سرد شود.

قرار شده است جلسات بعدی این شورا در وزارتخانه‌ها، قوه قضائیه و مجلس شورای اسلامی برگزار شود.

گفتگوی دولت و بخش خصوصی باید منجر به اعتلای تصمیم‌سازی شود. باید همانگونه که سعی می‌کنیم دغدغه‌های یک تولیدکننده را دریابیم، تلاش کنیم واقعیت‌های اقتصاد ملی را هم به او بگوئیم. باید در این شورا با بخش خصوصی به گفتگو بنشینیم و راهکارهای مناسب برای رفع مشکلات پیدا کنیم. به عنوان مثال بگوئیم که درست است بخش بانکی ما برای اعطای تسهیلات به تولیدکنندگان محدودیت دارد ولی بازار سرمایه ما بسیار با ظرفیت است، هنوز از این ظرفیت به خوبی استفاده نکرده‌ایم. این قبیل مسائل باید در شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی مطرح شود. در این شورا باید فاصله‌ها کم شود و باید زاویه‌های جدیدی برای مفاهیم و درک مشترک پیدا کنیم.